

A KÜLKERESKEDELMI INFORMÁCIÓS KÖZPONT SZAKIRODALMI ADATBANKJA

Dienes Gedeonné—Szentirmai Klára

Konjunktúra- és Piackutató Intézet

Előzmény

A Konjunktúra- és Piackutató Intézet (KOPINT) keretében működő Külkereskedelmi Információs Központ (KIK) elsőrendű feladata a külkereskedelmi és termelő vállalatok ellátása marketing információval. E célra hozta létre a Külkereskedelmi Szakirodalmi Adatbankot.

A KOPINT-nál több mint 20 éve folyik hagyományos dokumentációs munka: mintegy 700 forrásból (hírügynökségi jelentések, telexek, napilapok, folyóiratok, szaklapok, kirendeltségi jelentések stb.) évente kb. 80 000 dokumentumot dolgoznak fel különböző szempontok szerint, részben saját kutatói, vállalati piackutató tevékenység támogatására, részben az intézetben készülő kiadványok szerkesztéséhez. Ezeknek nagy részét a könyvtár mellett működő és mindenki számára hozzáférhető, tematikus felépítésű vágat-archívumban gyűjtik. Az ilyen hagyományos dokumentációban egy-egy téma dokumentumainak kiválasztása nehézkes, manuális keresést igényel. Nyilvánvaló, hogy az egydimenziós rendszer nem alkalmas többdimenziós információk igények kielégítésére, az érdekelt vállalatok tömeges és rendszeres információellátására.

A világgiazi körülmények változása, a magyar külkereskedelem növekvő exportorientáltsága és fokozódó decentralizálása olyan gyors, operatív információszolgáltatást követel, amelynek segítségével minden vállalat szelektív és direkt módon juthat hozzá azokhoz a külgazdasági információkhoz, amelyek befolyásolják üzleti tevékenységét, eredményes exportügyleteit.

E feladat csak egy több szempont szerinti, gyors visszakeresést lehetővé tevő, szöveges számítógépes információrendszer alkalmazásával oldható meg. A hazánkban rendelkezésre álló rendszerek számbavétele után határozta el a KIK a DATORG-nál SIEMENS 7738-as számítógépen működő GOLEM szöveges adatbáziskezelő-rendszer alkalmazását és egy külkereskedelmi szakirodalmi adatbank kiépítését.

A GOLEM adatbáziskezelő-rendszer

A GOLEM (*GroßspeicheOrientierte Listenorganisierte ErmittlungsMethode*) a SIEMENS számítógép egyik adatkezelő szoftvere, amint ezt a neve is mondja: *Nagy tároló-orientált, Listaszervezésű Visszakereső Rendszer*, amelynek az a jellemzője, hogy sajátvezérlésű nyelvvel rendelkezik. A rendszer a formalizált és nem formalizált adatokat tetszés szerinti struktúrában, a felhasználói céloknak megfelelő tartalommal, tetszőleges terjedelemben tárolja, és az igényeknek megfelelő kombinációban keresi vissza.

Az adatbáziskezelő-rendszer minimum 4 milliárd karaktert tartalmazhat, ez kb. 1 600 000 szabvány gépelt oldalnak felel meg.

A rendszer fő adattárai:

- a célinformációs adattár (alapadatállomány) és
- a teaurusz-adattár (invertált, illetve index fájlok)

A GOLEM-ben célinformációnak nevezzük egy publikációról készült leírás rekordját, amely tartalmazza pl. egy folyóiratcikk szerzőjét, eredeti címét, címfordítását, a forrás-kiadvány adatait és a visszakeresést biztosító tárgyszavakat, deszkriptorokat. A teaurusz-adattár tartalmazza a rekordok keresésre használható szavait. A keresőszavak a GOLEM-ben lehetnek ún. szabad-deszkriptorok és ún. aspektushoz, rekordmezőhöz kötött deszkriptorok. A szabad-deszkriptorok, amelyek adatbankunkban a termékek nevét és a közgazdasági fogalmakat (pl. export) jelölik, a rekordmezőt azonosító előtag nélkül, szabadon vihetők a keresőkérdésbe. Az aspektushoz kötött deszkriptorok a deszkriptor jelentését pontosító rekordmező-azonosítóval vannak ellátva. Adatbankunkban a következő fogalmak vannak például aspektushoz, illetve rekordmező-azonosítóhoz kötve: országok neve, cégek neve, a dokumentum nyelve stb.

A teaurusz-adattárban az aspektushoz kötött deszkriptorok csak az aspektussal együtt hívhatók le, illetve irathatók ki. Így pl. az ORSZÁG-aspektus szerint a teaurusz-adattár alábbi része iratható ki:

ORSZ: AFGANISZTAN
 ORSZ: AFRIKA
 ORSZ: ALGERIA
 ORSZ: ANGLIA
 ORSZ: ANGOLA
 ORSZ: ARAB ORSZ
 ORSZ: AUSZTRALIA
 ORSZ: ARGENTINA
 ORSZ: AUSZTRIA

A rendszer a teaurusz-adattárban minden egyes deskriptorhoz egy invertált fájlt épít fel, amelyben minden olyan célinformációnak (rekordnak) a nagytároló címe (rekord-azonosító száma) megtalálható, amelyben az illető deskriptor előfordul.

A tényleges keresés a teaurusz-adattárban történik. Ez a szervezési mód teszi lehetővé az információk gyors és közvetlen elérését.

A *GOLEM programrendszer* a következő fontosabb részekből, ún. „eljárásból” áll:

- célinformáció-input
- célinformáció-keresés
- teaurusz-output
- teauruszmódosítás
- célinformáció-módosítás.

A programrendszer természetesen még szolgáltató- és segédprogramokat is tartalmaz.

A *célinformáció input-programja* a felhasználó által megadott szempontok szerint végzi a célinformációk inputját, lyukkártyáról, lyukszalagról, mágnesszalagról és ellenőrzés után állítja elő a rendszer alapadatállományát.

A *célinformáció keresési-program* teszi lehetővé a felhasználó számára a keresést az adatállományban. Ezt a programot a felhasználó terminálon, párbeszédés üzemmódban használja.

A rendszer aktivizálása után a felhasználó természetes nyelven, vagyis aspektusokhoz kötött deskriptorokkal és szabad deskriptorokkal fogalmazhatja meg a keresőkérdést. A keresés lépéseit a következő példán mutatjuk be. Keressük az NSZK cipő-exportjára vonatkozó német nyelvű irodalmat.

1. lépés

Deskriptorok megadása:

ORSZ: NSZK
 NYELV: NÉMET
 CIPŐ; NŐI CIPŐ; FÉRFICIPŐ EXPORT

2. lépés

A rendszer a teaurusz-adattárban megkeresi az első lépésben megadott deskriptorok előfordulását: az egyes deskriptorokat tartalmazó rekordok azonosító számából halmazokat képez, amelyeket sorszámmal

lát el, és megmutatja, hogy az egyes deskriptorok hány rekordban (célinformációban) fordulnak elő:

sorszám	deskriptor	találatok száma
1.	NSZK	35
2.	német	326
3.	cipő	32
4.	női cipő	15
5.	férficipő	26
6.	export	563

3. lépés

A felhasználó logikai operátor segítségével (ÉS=U, VAGY=V ÉS NEM=UN) megadja, hogy milyen logikai összefüggésben kívánja a deskriptorok előfordulását: l(1u2u6u/3v4v5)

4. lépés

Ezután a rendszer elvégzi a logikai összekapcsolást, megkeresi azokat a célinformációkat, amelyek e logikának megfelelnek, és közli ezt a felhasználóval: célinformációk száma: 8

5. lépés

A felhasználónak lehetősége van a feltett kérdés módosítására, pl. további deskriptorok felvételére, vagy felvett deskriptorok törlésére és ezután újabb logikai kérdés feltételére. Túl sok információ esetén lehetősége van ún. finomkeresésre is, amelynek segítségével a feltett logikai kérdést pontosíthatja. Ezeket és a fentebb ismertetett kérdésfeltevési utasításokat a felhasználói kézikönyv részletesen tartalmazza.

6. lépés

Ezután egy következő utasítással kivetíthetjük a kapott információkat a terminál képernyőjére online, és ha szükséges, utasítást adhatunk a megtalált információk listászerű, offline kinyomtatására a számítógéphez csatlakozó nyomtatóberendezésen.

A *teaurusz output-program* lehetővé teszi a tárolt jellemzők – deskriptorok – megjelenítését a képernyőn, illetve kinyomtatását. Lehetőség van pl. a már említett ORSZÁG-aspektushoz tartozó azon országok betűrendes kiírására, amelyek az adatbázis célinformációiban szerepeltek, a FORRÁS-aspektushoz megkapjuk a feldolgozott források betűrendes jegyzékét, hasonlóan a cégek (vállalatok) névjegyzékét, végül a szabad deskriptorok betűrendes jegyzékét.

A *teauruszt módosító program* lehetővé teszi a felesleges deskriptorok törlését, javítását, új deskriptorok felvételét, a deskriptorok közötti kapcsolatok definiálását. A programrendszer 15 féle fogalomkapcso-

latot tud kezelni, amelyek közül a következőket kívánjuk a rendszerben alkalmazni:

- szinoníma-kapcsolat,
- alá–főlé rendeltségi kapcsolat,
- egész–rész kapcsolat,
- irányultság–függőségi kapcsolat,
- rokonsági kapcsolat.

Induláskor – kb. egy évig – csak a szabad deszkriptorok betűrendes jegyzékét alkalmaztuk, a kapcsolatokat jelölő strukturált tezauszrt csak fokozatosan kívánjuk kiépíteni. Első lépésben elkészült a szerszámgépek strukturált rész-tezauszra (lásd 1. ábra).

A célinformációt módosító program lehetővé teszi, hogy magukban a célinformációkban is változtatásokat eszközöljünk.

ÉLELMISZERIPARI GÉP
F GYÁRTÓBERENDEZÉS

ELLENÁLLÁS-HEGESZTŐBERENDEZÉS
F SAJTOLÓHEGESZTŐ BERENDEZÉS
A PONTHEGESZTŐ BERENDEZÉS

előállítás
L TERMELÉS

ÉPÍTŐELEMES ROBOT
F ROBOT

ÉPÍTŐIPARI GÉP
F GYÁRTÓBERENDEZÉS

ERŐGÉP
F GÉP
T ERŐMŰ

ERŐMŰ
F MŰ
P ERŐGÉP

ESZTERGA
H esztergagép
H cam eszterga
cnc eszterga
F FORGÁCSOLÓ SZERSZÁMGÉP
A AUTOMATA ESZTERGA
EGYETEMES ESZTERGA
FRONTESZTERGA
FÜGGŐLEGES ESZTERGA
GYŰRŰS ESZTERGA
HÁTRAESZTERGA
LESZŰRŐ ESZTERGA
MAGESZTERGA
MÁSOLÓESZTERGA
NEHÉZ ESZTERGA
ORSÓESZTERGA
REVOLVERESZTERGA
R KÖRFORGÁCSOLÓ SZERSZÁMGÉP

FOLYATÓSAJTÓ
F FORGÁCSMENTESEN ALAKÍTÓ SZERSZÁMGÉP

FORGÁCSMENTESEN ALAKÍTÓ SZERSZÁMGÉP
F SZERSZÁMGÉP
A CSAVARÓBERENDEZÉS
CSŐGYÁRTÓ BERENDEZÉS
FOLYATÓSAJTÓ
HAJLÍTÓGÉP
HENGERLŐGÉP
HENGERSOR
HÚZÓGÉP (NEM MÉLYHÚZÓ)
KÁBELSODRÓGÉP
KOVÁCSBERENDEZÉS
MÉLYHÚZÓBERENDEZÉS
MÉLYNYOMÓBERENDEZÉS
SAJTÓ
SZEGECESELŐGÉP

FORGÁCSOLÓ SZERSZÁMGÉP
H fémforgácsoló szerszámgép
F SZERSZÁMGÉP
A ESZTERGA
FAFORGÁCSOLÓ SZERSZÁMGÉP
FINOMFELÜLET-MEGMUNKÁLÓGÉP
FŰRÓGÉP
FŰRÉSZGÉP
GYALÚGÉP
KÖRFORGÁCSOLÓ SZERSZÁMGÉP
KÖSZÖRŰGÉP
MARÓGÉP
RESZELŐGÉP
SÍKFORGÁCSOLÓ SZERSZÁMGÉP
ÜREGELŐGÉP
X ELEKTROERŐZÍÓS MEGMUNKÁLÓGÉP

FORMÁZÓGÉP
F ÖNTÉSZETI BERENDEZÉS
A LÉZERES FORMÁZÓGÉP

FÖLDMUNKAGÉP
F MUNKAGÉP

FRONTESZTERGA
F ESZTERGA

FURATKÖSZÖRŰGÉP
F KÖSZÖRŰGÉP

1. ábra Részlet a szerszámgépek strukturált rész tezauszából

F – főfogalom
A – alárendelt fogalom
T – egész
P – rész
H – szinoníma
X – rokonsági kapcsolat
R – részfogalom

A Külkereskedelmi Szakirodalmi Adatbank

A feldolgozandó dokumentumok köre

Az adatbankba szélesen értelmezve fel kell dolgozni minden olyan, az országban fellelhető dokumentumot, amelyre a magyar külkereskedelmi és termelő vállalatoknak piackutató munkájukhoz szükségük lehet. Induláskor azonban csak a KOPINT Könyvtárban meglévő dokumentumok feldolgozására szorítkoztunk, majd megállapodást kötöttünk néhány külkereskedelmi vállalattal (MOGÜRT, TANIMPEX, TECHNOIMPEX) és az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtárral, amely keretében megkaptuk azokat a dokumentumokat, illetve azoknak a dokumentumoknak, folyóiratcikkeknek a xeroxmásolatát, amelyek a KOPINT-nál nincsenek meg. Ezt a kooperációs kört a jövőben bővíteni kívánjuk.

Tekintettel arra, hogy az egész gazdasági szféra minden egyes részét egyszerre feldolgozni lehetetlen, azért a KIK úgy határozott, hogy induláskor a feldolgozást a következő témakörökre korlátozza:

- szerszámgép,
- ipari robot,
- bőr, szőrme, bőráru,
- cipő,
- mezőgép,
- közúti gépjármű,
- baromfi (1984-től indult).

1984 második negyedévétől megindult Algéria, Anglia, Ausztria, India vonatkozásában a részletes, országokra vonatkozó irodalom fokozatos feldolgozása. A szakirodalmi adatbank számára a következő típusú kiadványokat dolgozzák fel:

- napilapok,
- folyóiratok,
- hírügynökségi jelentések,
- newsletterek (híradók).

Számítógépes input előkészítése

A számítógépes input előkészítéséhez meg kellett határozni azokat az adatokat, jellemzőket, amelyekre a dokumentum azonosításához és annak tartalmi leírásához szükség van.

Eldöntöttük, hogy ezek közül a jellemzők közül melyeket akarunk aspektusként kezelni, mindegyikhez hozzárendeltünk egy szimbolikus rekordmező-azonosító jelet, megállapítottuk sorrendjüket, elkészítettük a dokumentációs adatlapokat (formanyomtatvány), amelyet a dokumentumot feldolgozó dokumentátor tölt ki írógéppel (2. ábra). Erről az adatlapról történik a beviteli adatrögzítés.

DOKUMENTÁCIÓS ADATLAP		Külföldi nyelv	
konjunktúra és piackutató intézet		Külföldi nyelv	
		Külföldi nyelv	
+	DOKSZ:	+	
ECIM:			
MCIM:			
FORRAS:			
FOREV:			
+KIA DOORSZ:	TIP:	NYELV:	
FOREL:	+IDO:		
+NSZERV:			
ORSZ:			
CEG:			
+ITJ / termék			
+IK / deszkriptor			

2. ábra Dokumentációs adatlap

Az 1. táblázatban megadjuk a dokumentációs adatlap adattartalmi leírását.

A dokumentációs adatlap kitöltéséhez összeállítottunk egy kitöltési utasítást, amely főleg a formai előírásokat tartalmazza, továbbá országjegyzéket, amely biztosította az országok egységes elnevezését és egy rövidítés-jegyzéket a nemzetközi szervezetekről. Készült továbbá egy ideiglenes deszkriptorjegyzék, ami induláskor segítette a dokumentátorokat a felveendő és felvehető fogalmak megismerésében.

A termékeknél javasoltuk az ITJ (Ipari Termék Jegyzék) használatát, de mindjárt a munka első szakaszában kitént, hogy az inkább csak iránymutatóul szolgálhat. Ennek az oka részben az, hogy az ITJ nem elég részletes, másrészt – és ez a fő ok – a feldolgozandó dokumentumokban többnyire olyan termékekről van szó, amelyek annyira újak, hogy nem is szerepelhetnek még az ITJ-ben, további ok, hogy – piaci információról lévén szó – az elnevezések nem egységesek.

Elgondolásunk szerint a termék- és közgazdasági deszkriptorokat csak fokozatosan egységesíthetjük a fogalmak gyakoriságának és a visszakeresés szempontjának figyelembevételével.

A dokumentációs adatlap adatait fejezetekre osztottuk, minthogy a GOLEM lehetővé teszi a fejezetekre bontott adatok együttes lekérdezését, illetve kiírását a célinformációs adattárból.

A dokumentátornak formailag és tartalmilag pontosan kell a dokumentációs adatlapot kitölteni, amelyet még egy ellenőr tartalmi, egy másik pedig formai szempontból felülvizsgál az adatrögzítés előtt.

1. táblázat

Szimbolikus jel	Adatmegnevezés	Adatmagyarázat
DOKSZ:	a dokumentum azonosító száma	a dokumentum tárolási helyére utaló számsorozat
TIP:	típus	e dokumentum típusa
ECIM:	a dokumentum eredeti címe	a dokumentum címe azon a nyelven, amelyen megjelenik
MCIM:	magyar cím	a dokumentum címének magyar fordítása
FORRAS:	forrás	annak a kiadványnak a megnevezése, amelyben a dokumentum megjelent
FOREV:	a forrás adatai	a forrás megjelenési adatai
NYELV:	nyelv	a dokumentum nyelve
FOREL:	főreláció	a főreláció(k), amelyekről a dokumentumban szó van (szocialista, tőkés, fejlődő)
IDO:	időszak	az az év/évek (esetleg negyedév, hónap), amelyről a dokumentumban szó van
NSZERV:	nemzetközi szervezetek	nemzetközi szervezetek, amelyekről a dokumentumban szó van
ORSZ:	ország	országok, amelyekről a dokumentumban szó van
CEG:	cég	cégek, amelyekről a dokumentum említést tesz
T:	termék	termékek, amelyekről a dokumentumban szó van
K:	közgazdasági fogalmak	a dokumentum témakörét leíró fogalmak

Adatbázisépítés

A célinformációkat a dokumentációs adatlap alapján viszik be az adatbankba, havonta egy alkalommal, a DATORG-ban. Eddig havonta minimum 300, maximum 600 dokumentumot rögzítettek. A rögzítés után hibalistákat, azok javítása után teljes célinformációs kiíratást és tezaurusz-kiíratást kapunk. A szakirodalmi adatbank működését a 3. ábra mutatja.

A rendszer információszolgáltatásai

Témadokumentációs kiadvány. A DATORG a frissen felvitt adatokból a KIK által meghatározott termékek, illetve országok vonatkozásában havonta témakiíratásokat

készít, amelyeket a felhasználóknak postán küldünk meg. Egy-egy témadokumentáció előfizetési díja 900,- Ft/hó.

Témafigyelés. A felhasználó egyedi kérései (profil) alapján, havi gyakoriságú információkeresés. Előfizetési díja 1500–2000,- Ft/hó.

Eseti adatszolgáltatás a felhasználó igénye szerint

- adott témakörű dokumentumokról,
- adott ország vonatkozásában,
- a teljes adatállományból,
- adott időszak adatállományából,
- adott kiadványok cikkeiből,
- adott nyelven írt dokumentumokról.

Az eseti adatszolgáltatás történhet listakiíratás formájában, vagy a KIK-nél elhelyezett terminálon, képernyős lekérdezés formájában. Ennek díja a felhasznált számítógépidő függvénye, számítógépköltség 4000,- Ft/óra. Tapasztalatunk szerint egy lekérdezés vagy kiíratás általában 1000–2500,- Ft között mozog.

Kiegészítő szolgáltatások

Az adattárban feldolgozott és onnan visszakeresett dokumentum eredetijéről a dokumentum azonosító számára hivatkozással a felhasználó kérheti az eredeti dokumentum xeroxmásolatát, amelyet postafordultával megküldünk. A másolatszolgáltatás ára 7,- Ft/A/4-es oldal. Kérésre vállaljuk a szükséges cikk fordíttatását is. A fordításért az állami díjszabásnak megfelelő árat számítunk fel.

Fejlesztési tervek

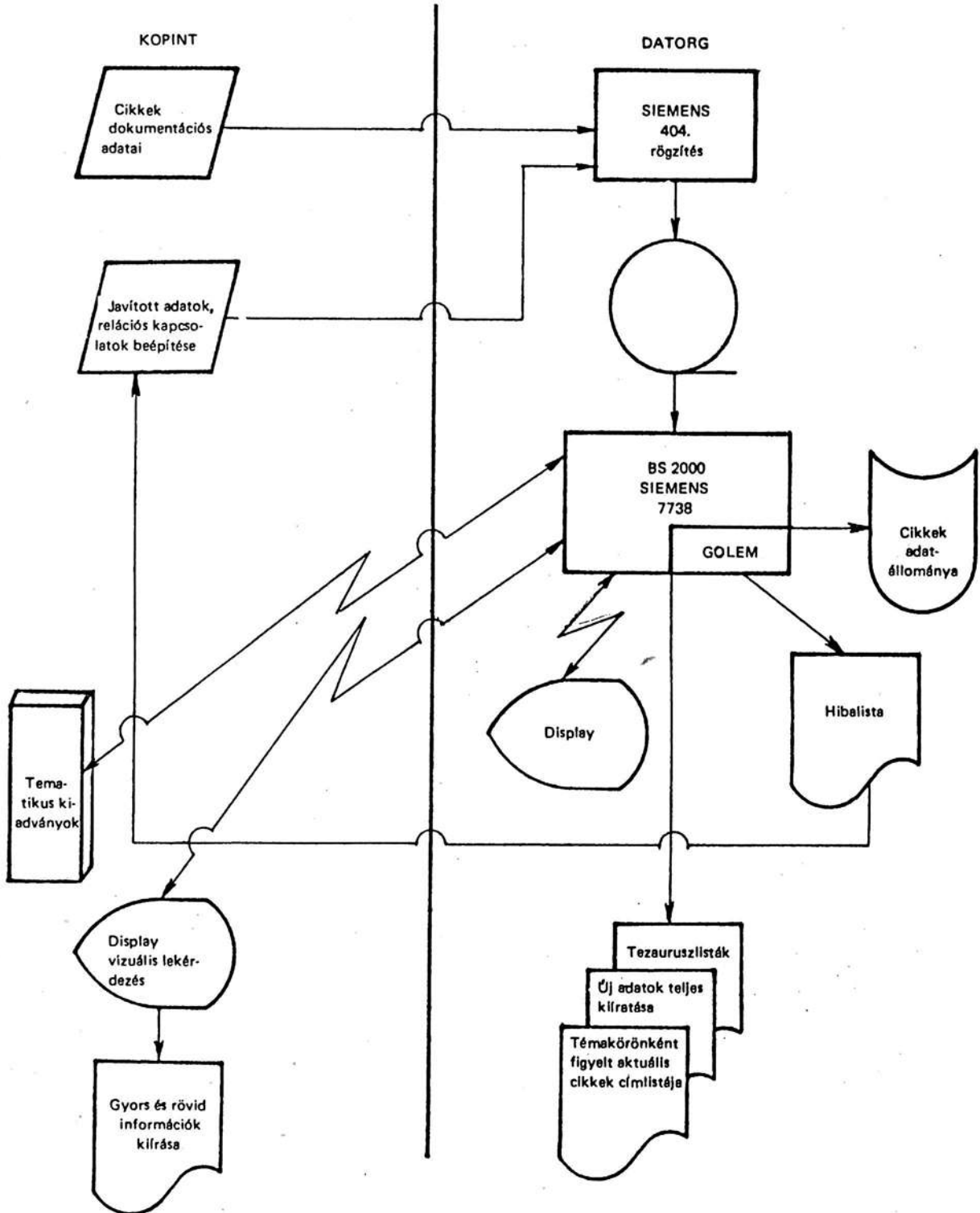
Eredetileg az adatbázisban feldolgozott dokumentumokat mikrofilmen, illetve mikrofilmlapon szerettük volna tárolni, de anyagi korlátok miatt ezt egyelőre nem tudtuk megvalósítani. Jelenleg az eredeti dokumentumokat xeroxmásolatban, az azonosító számuk sorrendjében tároljuk. A terv az, hogy a DATORG mikrofilm-laboratóriumában a dokumentumbázis anyagát mikrofilmre vesszük, és a KOPINT olvasótermében a terminál mellett működne olyan mikrofilmolvasó, amely papírmásolatot is tud készíteni. Így a terminálnál dolgozó felhasználó azonnal hozzájuthatna a kívánt dokumentumhoz (4. ábra).

A rendszer tartalmilag rugalmasan, az igényeknek megfelelően bármilyen témakörben bővíthető. Az alapelképzelés az volt, hogy a rendszer kísérleti szakasza után a külkereskedelmi vállalatok együttműködő társként bekapcsolódnak az adatbázis építésébe. Ebben az esetben a külkereskedelmi vállalatok bizonyos tagdíjat fizetnének. Szolgáltatnák a náluk lévő információanyagot, amelyet a KIK dolgozna fel és bocsátana rendelkezésre úgy, hogy

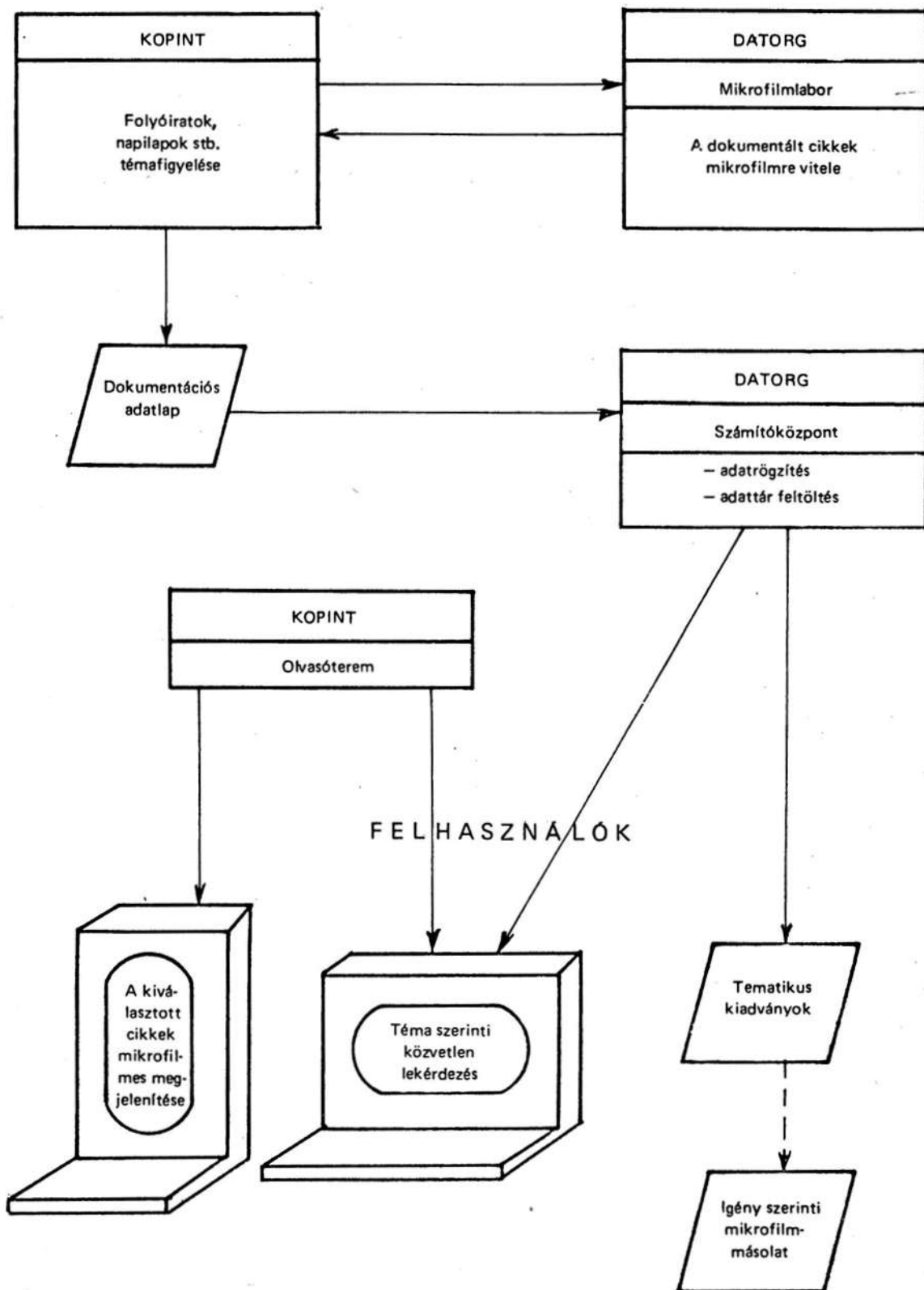
a vállalatok terminálon bármikor hozzáférhetnének az adatállományhoz. (Az illetékesség korlátozására a rendszerben lehetőség van.) Ez az elképzelés eddig a vállalatok készségének hiányában sajnos, még nem valósult meg. Jelenleg is már több termelő vállalat veszi igénybe

az adatbankot, illetve a kapcsolódó szolgáltatásokat, fejlesztési tervei kidolgozásához, marketing tevékenysége alátámasztására.

Az adatbank témakörét az igényeknek megfelelően kívánjuk a jövőben bővíteni.

3. ábra A külkereskedelmi Szakirodalmi Adatbank működése

4. ábra A külkereskedelmi Szakirodalmi Adatbankra épülő szolgáltatás tervezett fejlesztése

DIENES Gedeonné—SZENTIRMAI Klára:
A Külkereskedelmi Információs Központ
szakirodalmi adatbankja

A Konjunktúra és Piackutató Intézet keretében működő Külkereskedelmi Információs Központ feladata a külkereskedelmi és termelő vállalatok marketing-információval való ellátása. A feladat ellátására hozták létre a Külkereskedelmi Szakirodalmi Adatbankot, amely SIEMENS 7738-as számítógépen a GOLEM-szöveges adatbáziskezelő rendszer alkalmazásával jelenleg a következő témakörökben nyújt információt: szerszámgép, ipari robot, bőr, szőrme, bőraru, cipő, mezőgép, közúti jármű, baromfi. Ezenkívül az adatbázis részletes információt nyújt Algéria, Anglia, Ausztria és India gazdaságának aktuális kérdéseiről. Az adatbázisba mintegy 300 külföldi napilap, folyóirat, hírügynökségi jelentés és newsletter válogatott cikkei kerülnek. Szolgáltatásai: rendszeres havi szelektív információszolgáltatás, eseti visszakeresés, az eredeti dokumentumok xeroxmásolatának megküldése, fordításslátszólat.

* * *

ДИЕНЕШ, М. — СЕНТИРМАЙ, К.: База данных по научно-технической литературе Информационного центра внешней торговли

Заданием Информационного центра внешней торговли, функционирующего при Институте по исследованиям конъюнктуры и рынка, является обеспечение внешнеторговых и производственных предприятий информацией по исследованиям рынка. Для выполнения этого задания была создана база данных по научно-технической литературе Информационного центра внешней торговли, которая обеспечивает информацию при помощи ЭВМ типа SIEMENS 7738 с применением текстовой системы GOLEM по следующей тематике: станки, промышленные роботы, кожа, мех, кожаные изделия, обувь, сельскохозяйственные машины, транспорт, домашняя птица. Кроме этого, база данных дает подробную информацию по актуальным вопросам экономики Алжира, Англии, Австрии и Индии. В базу данных вводятся статьи 300 зарубежных изданий, сообщений телеграфных агентств и последних известий. Услуги, предоставляемые на основе базы данных: ежемесячное избирательное распространение информации, ретроспективный поиск, выдача ксерокопий первоисточников, служба переводов.

DIENES, M.—SZENTIRMAI, K.:
The bibliographic database of the Foreign
Trade Information Centre

The tasks of the Foreign Trade Information Centre within the Institute for Economic and Market Research, Hungary, are to provide marketing information for foreign trade and production companies in the country. To achieve this goal a foreign trade bibliographic database has been developed using the GOLEM textual database management system on a SIEMENS 7738 computer. Its coverage is machine tools, industrial robots, leather and fur, shoes, agricultural machines, road vehicles and poultry trade and production. In addition, the database contains detailed information on some actual economy issues of the countries of Algeria, Austria, India and the United Kingdom. In the database selective papers from about 300 foreign journals, newspapers, newsletters and press agency reports have been regularly included. The services are: monthly SDI, retrospective searches, copies of primary documents, translation.

* * *

DIENES, M.—SZENTIRMAI, K.:
Fachliterarische Datenbank des Informations-
zentrums für Aussenhandel

Das im Rahmen des Forschungsinstituts für Wirtschaft und Marktwesen tätige Informationszentrum für Aussenhandel hat die Aufgabe, die Aussenhandels- und Produktionsunternehmen mit Marketing-Informationen zu versehen. Zur Lösung der Aufgabe wurde eine Datenbank für Aussenhandelsfachliteratur geschaffen. Auf einem Rechner SIEMENS 7738 können unter Anwendung des Datenbanksystems GOLEM in folgenden Fachgebieten Informationen geboten werden: Werkzeugmaschinen, Industrieroboter, Pelzware, Lederware, Schuhindustrie, landwirtschaftliche Maschinen, Strassenfahrzeuge, Geflügel. Ausserdem erhält England, Österreich und Indien. Die Datenbank umfasst die ausgewählten Artikel aus etwa 300 ausländischen Zeitungen, Zeitschriften, Meldungen von Nachrichtenaugenturen und Newslettern. Es gibt folgende Dienstleistungen: systematischer monatlicher selektiver Informationsdienst, fallweise Literaturrecherche, Lieferung von Xeroxkopien über Originaldokumente, Übersetzungsdienst.

* * *